

Voortgangsrapportage grondwaterbescherming 2006

1. Inleiding

Onderwerp

Het beleid om het Utrechtse grondwater te beschermen ten behoeve van de 31 drinkwaterwinningen staat beschreven in het PMP-Uitwerkingsplan Zuiver drinkwater uit de grond 2001-2008.

In 2004 hebben GS over de uitvoering van dat beleid een Meerjarenprogramma grondwaterbescherming 2004-2008 vastgesteld in samenspraak met een daartoe ingestelde begeleidingsgroep. De bedoeling is om dit programma jaarlijks te actualiseren en gelijktijdig een terugblik te geven op het afgelopen jaar.¹ Doel en strategie voor preventie staan daar beschreven. Het geheel van rapportage (terugblik) en programma (voorblik) noemen we de Voortgangsrapportage grondwaterbescherming.

Deze rapportage

In augustus 2005 is t.b.v. de commissie Water en Milieu een terugblik gegeven op de uitvoering van het beleid in de afgelopen jaren en is een nieuwe Voortgangsrapportage toegezegd in het eerste kwartaal van 2006. Zoals toen afgesproken kijkt deze Voortgangsrapportage terug op 2004 en 2005 en vooruit naar 2006 en 2007.

Eerst kijken we terug op de belangrijkste projecten en acties in 2004 en 2005 (hfd 2). Hierin staan niet de reguliere activiteiten² en de beleidsmatige activiteiten (zie hoofdstuk 4). Hoofdstuk 3 beschrijft het resultaat en effect van de uitvoering. In hoofdstuk 5 staat het programma voor 2006 met een doorblik naar 2007.

2. Terugblik uitvoering in 2004 en 2005

Bethunepolder

In de Bethunepolder heeft de provincie het bestrijdingsmiddelengebruik verboden (behoudens een incidentele uitzondering) vanwege de bijzondere kwetsbaarheid van het gebied. De provinciale handhavers houden hierop toezicht. Agrarische bedrijven worden waar nodig begeleid door DLV. In 2005 is één melding gedaan om toch incidenteel en handmatig met het middel glyfosaat een onkruidplaag in grasland te bestrijden.

Met het Plassenschap is afgesproken dat een parkeergelegenheid wordt gecreëerd binnen het recreatiegebied De Strook, zodat niet meer hoeft te worden geparkeerd binnen het waterwingebied Bethunepolder (tevens Vogel- en Habitatrichtlijngebied).

Herinrichting waterwingebied Zeist

De gemeente Zeist, Hydron Midden-Nederland en de provincie hebben overleg om het waterwingebied duurzaam in te richten. B&W van Zeist en de directie van Hydron werken aan schetsen voor de inrichting, waarbij het gebied een parkachtige inrichting krijgt. Daardoor is ook zichtbaar gemaakt dat grenzend aan of in het waterwingebied enkele bedrijfsmatige activiteiten plaatsvinden, al dan niet in strijd met de regels. Er wordt gestreefd om bestaande bedrijven te verplaatsen of beëindigen.

Nieuwe regels en gebiedsaanpak

Per 2001 is het beleid vernieuwd. Dit heeft in 2003 geleid tot nieuwe regels in de PMV en in 2004 tot nieuw grondwaterbeleid voor het maken en beoordelen van bestemmingsplannen en doen van de watertoets.

Feitelijk zijn het vooral de gemeenten die bij het bestemmen van gebieden of het toelaten en vergunnen van bedrijven invloed hebben op risico's in de kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. De provincie adviseert daarover en toetst.

¹ Te vinden op www.provincie-utrecht.nl/grondwaterbescherming (onder: publicaties)

² Dit zijn de behandeling van meldingen, advisering over bestemmingsplannen, waterplannen, MER's, afkoppelplannen, rioleringsplannen, de watertoets, Wm-vergunningen en individuele handhavingsacties.

Daarnaast zijn in gebiedsgesprekken met gemeenten, waterleidingbedrijf, milieudienst en soms het waterschap, de risico's en ontwikkelingen besproken. In 2004 ging het over vijf gebieden. Voor Woerden bijvoorbeeld is aangegeven dat afkoppelen teveel risico inhoudt voor de winning. In 2005 zijn gebiedsgesprekken gehouden over de winningen van Groenekan, Beerschoten en Bilthoven. Bij het laatste gesprek kwam aan de orde dat de gemeente Zeist overweegt om bestrijdingsmiddelen bij haar gemeentelijke onderhoud te gebruiken. Gezien de eisen van de Kaderrichtlijn Water vindt de provincie dit een zorgelijke ontwikkeling en zal dit bij Zeist aan de orde stellen.

Verbeteren communicatie

Vanwege die nieuwe regels is 2004 gewijd aan de communicatie met de burgers. Er is een brochure gemaakt en huis aan huis verspreid in de grondwaterbeschermingsgebieden. Op de provinciale website (zie noot 1) is uitgebreid informatie over grondwaterbescherming en de nieuwe regels opgenomen. Verder zijn brieven aan agrarische bedrijven en andere instanties verzonden. De brochure en website leverden positieve reacties op van bedrijven, burgers en instanties. In 2005 is de website geactualiseerd.

Handhaving

De provinciale handhavers houden vanuit hun coördinerende rol met collega's van gemeenten, milieudienst en waterleidingbedrijf handhavingsacties in jaarlijks geselecteerde gebieden. In 2004 waren dat de winningen Bethunepolder en Woerden-Kamerik.

Dankzij de 24-uursbereikbaarheid wordt adequaat gereageerd op ongewone voorvallen, zoals in 2005 betreffende een lekkende defensiepijpleiding bij winning Driebergen.

Ook de zichtbaar gemaakte illegale activiteiten in het waterwingebied Zeist leiden tot handhaving. De gemeente is hiervoor het bevoegde gezag.

Inschakelen deskundig advies/duurzaamheidsprojecten

De Dienst Landbouwvoorlichting en de stichting LAMI hebben, met geld van waterleidingbedrijven en provincie, in totaal zo'n twintig agrarische bedrijven binnen de grondwaterbeschermingsgebieden Cothen, Bunnik, Leersum, Beerschoten en de Bethunepolder begeleid en/of geadviseerd over alternatieven of minder gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen (zie de acties 1-3, pag. 10, zoals deze doorlopen in 2006). Veel bewoners in en nabij de grondwaterbeschermingsgebieden van de Bethunepolder en Driebergen bezochten in 2004 de cursus chemievrij tuinieren. In 2005 zijn cursussen gehouden in de gemeenten Leersum, Breukelen en Montfoort en op het volkstuintencomplex De Driehoek in Utrecht.

Aanpak verontreinigingen

Mobiele grondwaterverontreinigingen, zeker als deze de winputten bedreigen, moeten in beginsel worden aangepakt. In Woerden speelt een verontreiniging met MTBE en Benzeen die zich snel naar het waterwingebied (het puttenveld) heeft verplaatst. Inmiddels wordt door een interceptieput een belangrijk deel weggevangen. Binnenkort wordt een integraal saneringsplan vastgesteld.

Enkele winputten van de winning Amersfoort Berg worden bedreigd door een verontreiniging met "per". De bron van deze verontreiniging, gelegen op een terrein van defensie, wordt beheerst (IBC-maatregel). Voor de verontreiniging in de winputten worden momenteel een risico-analyse en een aanvulling op het saneringsplan opgesteld.

Het ruwwater van de waterwinning in Zeist, waarin zich verontreinigingen met "tri" en "per" bevinden, wordt reeds sinds eind jaren zeventig van de vorige eeuw via een extra reinigingstechniek gereed gemaakt voor drinkwater. Uit een studie naar de saneringswijze is de variant waarbij de voortzetting (tot ca. 2040) en optimalisatie van de huidige zuivering als meest kosteneffectieve en robuuste aanpak naar voren gekomen. In de komende 35 jaar zal de kwaliteit van het ruwwater steeds beter worden. Binnenkort wordt het saneringsplan hiervoor vastgesteld.

3. Samenvatting resultaat en analyse

3.1. De kwaliteit van het ruwwater en grondwater

Indicator: De kwaliteit van het op te pompen grondwater (ruwwater) blijft tenminste op het niveau van het jaar 2004.

Op schaal 0-100, waarbij 0=slecht en 100=zeer goed

In 2000 bedroeg de kwaliteit van het ruwwater 64. In 2004 bedroeg de kwaliteit 61. Eind 2005 bedraagt de kwaliteit 58.³

Bescherming van grondwater voor drinkwater is gericht op de kwaliteit van het ruwwater (het water zoals het waterleidingbedrijf dit via de pompputten onttrekt aan het grondwater). In 2005 was de kwaliteit van de Utrechtse winningen, gebaseerd op de kwaliteit van het ruwwater / de eisen uit de EG-Drinkwaterrichtlijn, getotaliseerd in het cijfer 58.

Dit betekent een lichte achteruitgang t.o.v. het jaar 2004. De reden hiervan is als volgt:

- 4 winningen, die inmiddels feitelijk niet meer in gebruik zijn door het waterleidingbedrijf en waarvan dus geen actuele kwaliteitsgegevens beschikbaar zijn, scoorden goed/redelijk, maar tellen in het totaal gemiddelde nu niet meer mee. Dit heeft het cijfer negatief beïnvloed;
- het ruwwater van de winning van Linschoten is achteruitgegaan als gevolg vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen. Dit houdt verband met historische verontreinigingen van bedrijfsmatige activiteiten. In Bunnik is de hardheid van het grondwater een probleem. Dit was al zo, maar wordt nu pas zichtbaar vanwege verandering van de normstelling in het Waterleidingbesluit.

In de kwaliteitsinformatie valt op dat soms in het ruwwater sporen van bestrijdingsmiddelen worden teruggevonden en ook in het grondwater dat onderweg is. Dit blijft een belangrijk speerpunt van beleid. Overigens kan in zijn algemeen gezegd worden dat het (Utrechtse) ruwwater prima geschikt is als grondstof om drinkwater van te maken, zeker in vergelijking tot het oppervlaktewater. Ondanks kwaliteitsproblemen voor het ruwwater is de kwaliteit van het (Utrechtse) drinkwater goed en voldoet uiteraard aan de normen.

Voor de Kaderrichtlijn Water is een voorlopige karakterisatie gedaan van de grondwaterlichamen voor menselijke consumptie. Daar is niet alleen naar het ruwwater maar ook naar het grondwater onderweg gekeken. Het gaat daarbij om een analyse van de huidige kwaliteit en van de verwachte kwaliteit in 2015. Diverse winningen zijn “mogelijk at risk” in 2015. In elk geval is de winning Zeist at risk vanwege historische verontreinigingen die de pompputten al reeds in de jaren zeventig van de vorige eeuw hebben bereikt.

In 2006 wordt bezien of de indicator om het succes van het beschermingsbeleid te laten zien moet worden aangepast. De huidige indicator gaat over de standstill van de ruwwaterkwaliteit, maar geeft geen beeld van de effecten van het actuele preventiebeleid. Deze indicator appelleert bij knelpunten meer aan het grondwatersaneringsbeleid.

Wanneer het actuele preventiebeleid succesvol is zal dit op langere termijn (één of enkele decennia) leiden tot stabilisering of verbetering van de ruwwaterkwaliteit. Dit tijdverloop heeft te maken met het feit, dat regenwater (inclusief mogelijke verontreinigingen) zich heel langzaam naar de diepte en naar de drinkwaterputten verplaatst.

3.2. Overzicht inspanning en effect preventiebeleid

Het preventiebeleid in de beschermde gebieden is een wettelijke taak van de provincie Utrecht en wordt binnen de provincie vormgegeven door de sector Bodem- en Afvalstoffen (MBA), een tactische beleidssector. Vormgeving, beleidsformulering, coördinatie en een beperkt stukje uitvoering ligt dus bij de provincie/MBA, maar het leeuwendeel van de uitvoering vindt plaats bij andere sectoren binnen de provincie en bij andere partijen.

Binnen de provincie zijn dit met name de vergunningverlenings- en handavingssectoren (MKT en MBG) en de sector Bodemsanering (MBS). Daarnaast wordt samengewerkt met de sector Water (MWA) en strategie (MST).

³ zie tabellen 1 en 2 (pag. 7 en 8)

Buiten de provincie zijn dit vooral de gemeenten, de milieudiensten en de waterleidingbedrijven. Door middel van afspraken, instructies en advisering naar deze organisaties wil de provincie bevorderen dat zij hun bevoegdheid gebruiken voor een duurzame bescherming van het grondwater. Onderstaand geeft een totaaloverzicht van de grondwaterbeschermingsproducten uit het Provinciaal Milieubeleidsplan, waarvoor de provincie/sector MBA verantwoordelijk is.

de inspanning in 2005

Voor beleidsformulering was in het milieuoactiviteitenprogramma van het PMP in 2005 1.200 uur en € 53.000,- beschikbaar (o.a. ontwikkeling nieuwe regelgeving, externe beleidsafstemming, rapportageverplichtingen).

Voor verdere vormgeving, coördinatie en een beperkt stukje uitvoering was in 2005 1.600 uur en € 41.000,- beschikbaar.

Het gaat in 2005 om de volgende projectmatige en reguliere activiteiten:

- het afhandelen van meldingen o.g.v. de PMV (in 2005 in totaal 3 meldingen),
- behandeling van andere individuele gevallen (in totaal ongeveer 40),
- advisering over ruimtelijke plannen (in totaal ongeveer 25),
- het voeren van gebiedsgesprekken (in totaal 3),
- duurzaamheidsprojecten (communicatie, stimulering, begeleiding bedrijven, advisering en cursussen), die voor € 18.000,- door de provincie en € 13.000,- door derden (Hydron, Waternet, HDSR, enkele gemeenten) zijn gefinancierd,
- coördinatie handhavingsaspecten,
- communicatie (o.a. website),
- een door de provincie voorgezeten werkgroep bestrijdingsmiddelen en
- interne afstemming.

het effect in 2005

Aan de ruwwaterkwaliteitsscore is zoals gezegd het effect van het preventiebeleid van 2004 en 2005 niet af te meten, omdat het grondwater een langzaam stromend systeem is. Wel is er een aantal positieve indicatoren:

- De VROM-Inspectie Noord-west heeft in de tweede helft van 2005 het Utrechtse grondwaterbeschermingsbeleid en haar uitvoering doorgelicht en concludeert als volgt:
 - *Het bodembeschermingsbeleid voldoet aan het adequate niveau*
 - *De programmering van de werkzaamheden voor bodembescherming voldoet aan het adequate niveau. Wel adviseert de inspectie de handhaving van de PMV-regels binnen inrichtingen door de gemeenten nauwkeurig te monitoren*
- De deelnemers aan de externe Begeleidingsgroep grondwater (waterleidingbedrijven, milieudiensten e.a.) zijn tevreden over het beleid en haar uitvoering.
- Met het uitgevoerde programma is aandacht gegeven aan prioritaire onderwerpen of gebieden zoals: bestrijdingsmiddelen en de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden (Bethunepolder, Leersum en Beerschoten, Bunnik, Woerden en het waterwingebied van Zeist).
- Duurzaamheidsprojecten worden door de deelnemers positief ervaren: zij geven aan dat dit hun gedrag zal veranderen, zoals een groot fruitteeltbedrijf dat meedoet aan een LAMI-project om gebruik van bestrijdingsmiddelen in de fruitteelt in Bunnik te verminderen en nu 20% op haar herbiciden bespaart. Cursisten van de cursussen chemievrij tuinieren geven aan met de tips rekening te zullen houden. Bij gemeenten is vraag om binnen hun gemeente een cursus te houden. Projecten krijgen door extra publiciteit (H2O, Fruitteelt, Binnenlands Bestuur, prov. website) eromheen ook de nodige spin-off.
- Het activiteitenprogramma leidt daadwerkelijk tot gedragsverandering bij de directe doelgroep. Als voorbeeld daarvoor kan genoemd worden dat een vijftal agrarische bedrijven op de Utrechtse heuvelrug in 2005 bij de maïsteelt aanmerkelijk minder bestrijdingsmiddelen (uitgedrukt in “milieubelastingspunten”) gebruiken dan in 2003 en 2004.

3.3. *Samenvattend is de conclusie:*

- het preventiebeleid scoort redelijk tot goed als dit wordt afgemeten aan de tevredenheid van betrokken partijen of deelnemers en de analyse van de VROM-Inspectie, alsmede aan de mate waarin prioritaire onderwerpen zijn opgepakt,
- een aandachtspunt is de handhavingsinspanning van gemeenten t.a.v. inrichtingen,
- de kwaliteit van het ruwwater gaat achteruit door historische verontreinigingen, dit stelt eisen aan het grondwatersaneringsbeleid,
- bestrijdingsmiddelen blijft een doorlopende zorg voor het grondwater en moet in de meerjarenprogrammering een centrale plaats hebben en
- de historische verontreinigingen tonen ook aan dat bedrijfsmatige activiteiten een terecht speerpunt zijn van het preventiebeleid, waarmee de samenwerking met gemeenten (veelal bevoegd gezag bij inrichtingen) wordt onderstreept.

4. visie en ontwikkelingen

Toen in 2001 het PMP-Uitwerkingsplan Zuiver drinkwater uit de grond 2001-2008 werd gemaakt bestond nog geen beeld van de consequenties van de Kaderrichtlijn Water. Inmiddels wordt in allerlei gremia landelijk en regionaal gewerkt aan het in beeld brengen van de doelen, maatregelen en kosten, ook betreffende het grondwater en de beschermingsgebieden voor drinkwater, zodat in 2015 de bescherming adequaat is en de grondwaterkwaliteit op orde.

Nu het maatregelenpakket en het instrumentarium in 2006 zo nadrukkelijk tegen het licht wordt gehouden, is het zinnig om 2006 ook vooral in het licht van beleids(her)formulering te zien.

Vandaar dat een integraal Grondwaterplan wordt opgesteld, waarin zowel de *grondwaterkwantiteits-* als *kwaliteits*aspecten worden opgenomen. Dit betekent dat Zuiver drinkwater uit de grond 2001-2008 na 2007 komt te vervallen en wordt vervangen door een nieuw plan. Dit betekent tevens dat in 2006 een korte evaluatie van het beschermingsbeleid plaatsvindt, gebruikmakend van de Begeleidingsgroep grondwaterbescherming.

Onderstaande schets van de beleidsmatige ontwikkelingen en onderzoeken is relevant voor de beeldvorming:

- Vanwege de Kaderrichtlijn Water wordt gewerkt aan invulling van benodigde maatregelen en kosten in de beschermingsgebieden: de uitkomst bepaalt mede de uitvoeringsacties vanaf 2007; vandaar dat 2007 thans nog sober is ingevuld. Het genoemde onderzoek moet meer duidelijkheid scheppen over het afwegingskader voor maatregelen en inzet instrumentarium.
- In 2005 is de Nota Uitvoeringsbeleid Bodem vastgesteld, waarin aandacht wordt gegeven aan mobiele grondwaterverontreinigingen bij kwetsbare gebieden zoals grondwaterbeschermingsgebieden. Thans (2005/2006) loopt een onderzoek om te bezien of het bestaande saneringsbeleid of het nieuwe saneringscriterium voldoende is om aan de eisen van de KRW te voldoen.
- In 2006 wordt bezien of de omvang van de beschermde gebieden juist is en of naast de drinkwaterwinningen ook andere winningen beschermd dienen te worden.
- De gevolgen van de Europese Grondwaterrichtlijn (vast te stellen in 2006) zullen worden bekeken.
- Als voorbeeld is in 2005 voor de winning van Groenekan onderzocht welke informatie relevant is om maatregelen op te baseren om te voldoen aan de eisen van de KRW.
- In IPO- verband is onder voorzitterschap van Utrecht in maart 2005 een workshop over de bestrijdingsmiddelenproblematiek gehouden voor provincies en waterleidingbedrijven. Provincies hebben vervolgens met het rijk overleg gevoerd over de nieuwe Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het rijk heeft haar ontwerp-regelgeving nu zo aangepast, dat daaruit volgt dat de provincie aanvullend regels kan maken voor kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden. Utrecht had dit ook al gedaan. In 2006 participeert Utrecht in een zgn. PRISMA-project waarin interprovinciaal een risico-inventarisatie wordt gehouden van de uitspoeling van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden.

- In 2005 is in IPO-verband nieuwe risicogerichte regelgeving voorbereid voor bedrijven in grondwaterbeschermingsgebieden. Het is de bedoeling om deze regels eind 2006 vast te stellen in de Utrechtse Provinciale milieuverordening waarmee de gehele modernisering van onze regels een feit is, inclusief de afschaf van overbodige regels. Een speciaal aandachtspunt is de samenwerking met gemeenten en milieudiensten.
- Voor de ruimtelijke bescherming is in 2004/2005 een achtergronddocument ontwikkeld, horend bij de Leidraad water en milieu in ruimtelijke plannen. Er zijn afspraken gemaakt met de waterschappen over de watertoets. De lagenbenadering wordt in 2006 verder ontwikkeld door zichtbaar te maken wat de gevolgen zijn van ruimtelijke ontwikkelingen op het natuurlijke hydrologische grondwatersysteem.
- In 2005 is geconstateerd, dat de financiële middelen beperkt zijn en het noodzakelijk kan zijn (afhankelijk van de analyse vanwege de KRW resp. de milieutekortingen in het landelijk gebied) om o.m. gebruik te maken van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Tevens wordt in 2006 bezien of het zinvol is om samenwerkingsprojecten met gemeenten een steviger bestuurlijke dekking te geven door deze in RAAM-verband vast te leggen.

5. Actieprogramma grondwaterbescherming 2006, met doorblik naar 2007

Op pagina 10 en 11 staan de voorgenomen uitvoeringsactiviteiten (preventie) opgenomen voor 2006. De beleidsmatige activiteiten (grondwaterplan, KRW, evaluatie, invoering nieuwe regelgeving bedrijven) stonden in hoofdstuk 4 genoemd. Deze beïnvloeden de activiteiten voor 2006. Prioriteit gaat uit naar de thema's bestrijdingsmiddelen (naast landbouw ook gericht op gemeenten en particulieren) en bedrijfsmatige activiteiten (met name het bevorderen dat de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming wordt gebruikt) en aandacht voor de waterwingebieden en de kwetsbare en zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden.

Enkele acties uit 2006 lopen door in 2007. In ontwikkeling zijn projecten gericht op gemeenten en het bestrijdingsmiddelengebruik.

De uitkomsten van de analyse voor de KRW en de Utrechtse beleidsevaluatie zullen het programma voor 2007 verder in- of aanvullen.

Naast de genoemde prioriteiten wordt geen project geformuleerd betreffende rioleringen of afkoppelen. Het beleid over afkoppelen in beschermde gebieden (dat bij de advisering bij wegaanleg en ontwikkeling woningbouw aan de orde komt) wordt in het nieuwe Grondwaterplan meegenomen.

TABEL 1. HUIDIGE EN WAARSCHIJNLIJK GEACHTE TOEKOMSTIGE KWALITEIT VAN HET RUWE WATER.

	Kwaliteit huidig	Probleemstoffen huidig	Kwaliteit toekomstig	Probleemstoffen toekomstig
Amersfoort-Berg	3	chloride, nitraat, VGK	3 / 4	chloride, nitraat, VGK, CO2
Baarn		<i>Geen gegevens, winning niet meer gebruikt</i>		
Beerschoten	3	ijzer, VGK	3	nitraat, ijzer, VGK, CO2
Bethunepolder	3/4	bestrijdingsmiddelen	3 / 4	Bestrijdingsmiddelen
Bilthoven	3/4	bestrijdingsmiddelen, aluminium, nitraat, CO2	3 / 4	Bestrijdingsmiddelen, aluminium, CO2, mogelijk VGK
Bunnik	2	calcium, magnesium	2/3	Bestrijdingsmiddelen, calcium, magnesium
Cothen	2	calcium, magnesium	1 / 2	Mogelijk bestrijdingsmiddelen
Doorn	2	mangaan, CO2	2	mangaan, CO2
Driebergen	2/3	chloride, nitraat, bestrijdingsmiddelen	2	chloride, nitraat, CO2, bestrijdingsmiddelen
Groenekan	4	bestrijdingsmiddelen, ijzer	4	Bestrijdingsmiddelen, ijzer, calcium, magnesium
Lage Vuursche		<i>Geen gegevens, winning niet meer gebruikt</i>		
Leersum	3	nitraat, sulfaat	4	chloride, sulfaat, nitraat, nikkel, bestrijdingsmiddelen, CO2
Linschoten	3	VGK	3/4	calcium, magnesium, chloride, ijzer, bestrijdingsmiddelen, VGK
Soestduinen	3	bestrijdingsmiddelen, VGK	3	VGK, mangaan, boor, bestrijdingsmiddelen, CO2
Soest		<i>Geen gegevens, winning niet meer gebruikt</i>		
Woerden-Kamerik	3	Bestrijdingsmiddelen, MTBE	3 / 4	Bestrijdingsmiddelen, hardheid, DOC, kleur, ijzer, methaan
Zeist	4	VGK, CO2	4	zwarte metalen, VGK, bestrijdingsmiddelen, CO2

VGK = Vluchtige Gechloreerde Koolwaterstoffen

CO2 = Kooldioxide (verzuring)

De vier kwaliteitsklassen die worden onderscheiden zijn:

- 1 = niet tot weinig beïnvloed door menselijke activiteit; de kwaliteit weerspiegelt in sterke mate de natuurlijke kwaliteit van het water (strategische waarde);
- 2 = duidelijk beïnvloed door menselijke activiteit, de kwaliteit voldoet nog aan de gewenste ruwwaterkwaliteit (geen overschrijding actiewaarde);
- 3 = zodanig sterk beïnvloed door menselijke activiteit dat in minimaal 1 put de gewenste ruwwaterkwaliteit niet wordt gerealiseerd (overschrijding actiewaarde);
- 4 = zodanig sterk beïnvloed door menselijke activiteit dat de gemiddelde waterkwaliteit van de winning niet voldoet aan de gewenste ruwwaterkwaliteit (overschrijding actiewaarde).

TABEL 2. KWALITEITSKLASSE WINNINGEN EN TOTAALSCORE (EIND 2005)⁴

Winning	Kwaliteitsklasse
<u>De winningen met een grondwater-beschermingsgebied:</u>	
Amersfoort-Berg	3
(Baarn)	-
Beerschoten	3
Bethunepolder	3-4
Bilthoven	3-4
Bunnik	2
Cothen	2
Doorn	2
Driebergen	2-3
Groenekan	4
(Lage Vuursche)	-
Leersum	3
Linschoten	3
Soestduinen	3
(Soest)	-
Woerden-Kamerik	3
Zeist	4
<u>De overige winningen (met boringsvrije zones):</u>	
(Amersfoort-Hogeweg)	-
Amersfoort-Koedijkerweg	1
De Meern	1
Eempolder	1
Leidsche Rijn (Vleuten)	2
Lexmond	2
Lopik	2
Montfoort	4
Nieuwegein	1
Rhenen	2
Tull en 't Waal	1
Veenendaal	1
Vianen	1
Woudenberg	1
Kwaliteitsniveau van de 27 winningen in jaar 2005 (op schaal 0-100, waarbij 0= slecht en 100=zeer goed)	Score 58

Kwaliteitsklasse 1= goed
 Kwaliteitsklasse 2= redelijk
 Kwaliteitsklasse 3= matig
 Kwaliteitsklasse 4 = slecht

⁴ volgens voorlopige methodiek, gebaseerd op een Tauw-rapportage van 1999 (indeling schaalniveau), gerelateerd aan de EG-Drinkwaterrichtlijn; kwaliteitsniveau's zijn omgezet in een waarderingscijfer en vervolgens opgeteld tot een totaalwaarderingscijfer.

